

सर्वथासामदानभेदैः राज्यार्थयतमानानां युद्धं प्रसिद्धं अवश्यं कर्तव्यमित्यर्थः ननु अपराक्रमः स्त्रीबलं युक्त इति शेषः ॥ ६९ ॥ दारुणं युद्धं तच्छुनामिव निश्चयमित्यर्थः ॥ ७० ॥ दृष्टान्तं विदधोति लांगूलेति अत्र लांगूलेन ध्वज उपमीयते क्ष्वेडाध्वनिकौटिल्यं परस्पर छिद्रान्वेषणं च प्रतिवाचः परस्पर निंदा स्वप्रशंसा च विवर्तनं भूमौ लुंठनं दंतदर्शनं मुखस्य व्यादानेन आरावः भ्रमणं पक्षे सिंहनादः ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ स

सर्वथायतमानानामयुद्धमभिकांक्षतां ॥ सांत्वे प्रतिहते युद्धं प्रसिद्धं नापराक्रमः ॥ ६९ ॥ प्रतिघातेन सांत्वस्य दारुणं संप्रवर्तते ॥ तच्छुनामिव संपाते पण्डितैरुपलक्षितं ॥ ७० ॥ लांगूलचालनं क्ष्वेडाप्रतिवाचोविवर्तनं ॥ दंतदर्शनमारावस्ततो युद्धं प्रवर्तते ॥ ७१ ॥ तत्र यो बलवान् कृष्णजित्वासोत्तितदामिषं ॥ एवमेव मनुष्येषु विशेषो नास्ति कश्चन ॥ ७२ ॥ सर्वथा त्वेतदुचितं दुर्बलेषु बलीयसां ॥ अनादरो विरोधश्च प्रणिपाती हि दुर्बलः ॥ ७३ ॥ पिताराजा च वृद्धश्च सर्वथामानमर्हति ॥ तस्मान्मान्यश्च पूज्यश्च धृतराष्ट्रोजनार्दन ॥ ७४ ॥ पुत्रस्नेहश्च बलवान् धृतराष्ट्रस्य माधव ॥ स पुत्रवशमापन्नः प्रणिपातं प्रहास्यति ॥ ७५ ॥ तत्र किं मन्य प्रियश्च प्रियकामश्च गतिज्ञः सर्वकर्मणां ॥ को हि कृष्णास्ति नस्त्वाहूक् सर्वनिश्चयवित्सुहृत् ॥ ७६ ॥ ईदृशेत्यर्थं कच्छेस्मिन् कमन्यं मधुसूदन ॥ उपसंप्रष्टुमर्हामित्वा मृते पुरुषोत्तम ॥ ७७ ॥ नः ॥ उभयोरेव वामर्थेयास्यामि कुरुसंसदं ॥ ७८ ॥ शमंतत्रलभेयं चेद्युष्मदर्थमहापयन् ॥ पुण्यं मे सुमहाराजं श्रितं स्यान्महाफलं ॥ ७९ ॥ मोचयेयं मृत्युपाशात् संख्यान्कुरुसंजयान् ॥ पांडवान् धार्तराष्ट्रांश्च सर्वां च पृथिवीमिमां ॥ ८० ॥ युधिष्ठिर उवाच नममैतन्मतं कृष्णयत्नं यायाः कुरुप्रति ॥ सुयोधनः सूक्तमपि न करिष्यति तेवचः ॥ ८१ ॥ समेतं पार्थिवं क्षत्रं दुर्योधनवशानुगं ॥ तेषां मध्यावतरणं तव कृष्णनरोचये ॥ ८२ ॥ न हिनः प्रीणयेद्द्रव्यं न देवत्वं कुतः सुखं ॥ न च सर्वा मरैश्चर्यतव द्रोहेण माधव ॥ ८३ ॥ श्रीभगवानुवाच जानाम्येतां महाराज धार्तराष्ट्रस्य पापतां ॥ अवाच्यास्तु भविष्यामः सर्वलोके महीक्षितां ॥ ८४ ॥ न चापि मम पर्याप्ताः सहिताः सर्वपार्थिवाः ॥ क्रुद्धस्य संयुगे स्थातुं सिंहस्येवेतरे मृगाः ॥ ८५ ॥ अथ चेत्ते प्रवर्ततमयि किंचिदसांप्रतं ॥ निर्दहेयं कुरु सर्वानिति मे धीयते मतिः ॥ ८६ ॥ न जातु गमनं पार्थ भवेत्तत्र निरर्थकं ॥ अर्थप्राप्तिः कदाचित्स्यादंततो वाप्यवाच्यता ॥ ८७ ॥

वर्धयेति अनादरे राज्यस्याप्राप्तिः युद्धे कुलक्षयः प्रणिपाते तु दौर्बल्यप्रसिद्धिः ॥ ७३ ॥ अंत्यः पक्षोऽपि न सेत्स्यतीत्याह पितेति द्वाभ्यां ॥ ७४ ॥ प्रहास्यति न स्वीकरिष्यति ॥ ७५ ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ ८० ॥ ८१ ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ तत्त्वसंबन्धिनिमयित्वेत् कुरुकृतं असांप्रतं अयुक्तं बंधादिप्रवर्तते तदानीं निर्दहेयं कुरु नित्यन्वयः ॥ ८७ ॥ ८८ ॥